

Dosarul nr. 2ra-524/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. E. Galușceac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Mihaila, Iu. Cotruța)

ÎNCHEIERE

7 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Alexandru Mahalov
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea
prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și
ale instanțelor judecătorești

împotriva deciziei din 27 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin
care a fost admis apelul declarat de Alexandru Mahalov, reprezentat de avocatul
Petru Răileanu, casată hotărârea din 17 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul
Centru și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii

constată:

La 13 noiembrie 2019, Alexandru Mahalov a depus cerere de chemare în
judecată Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenientul accesoriu
Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului
moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor
judecătorești.

În motivarea acțiunii a invocat că, prin ordonanța procurorului în secția
conducere a urmăririi penale în organele centrale ale Ministerului Afacerilor
Interne și Serviciului Vamal, Procuraturii Generale, Gheorghe Ciobanu a fost
pornită urmărirea penală în privința lui în temeiul art. 191 alin. (5) Cod penal,
precum că în perioada lunilor februarie - iulie 2013, dânsul activând în funcția de
manager în cadrul întreprinderii SRL „Lundas Trans”, a ridicat din casa
întreprinderii banii în sumă de 456573,79 de lei fără să existe careva acte
justificative privind necesitatea eliberării acestor sume de bani.

A menționat că la 10 martie 2015 de către ofițerul superior de urmărire penală al SUP IP a DEUP CE a DGUP a IGP Natalia Servetnic, i-a fost adusă la cunoștință ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuیت în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal.

Respectiv, la 10 martie 2015 și la 18 martie 2015, dânsul a depus declarații în calitate de bănuیت asupra cauzei indicând că nu recunoaște bănuiala adusă și a explicat detaliat circumstanțele cazului.

A susținut că la 10 iulie 2015 procurorul în secția conducerea urmăririi penale în organele centrale ale Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Vamal, Gheorghe Ciobanu i-a adus la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire încriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), 191 alin. (5) Cod penal. Tot la 10 iunie 2015, a fost audiat în calitate de învinuit unde a depus declarații pe marginea cazului și a declarat că nu recunoaște vina.

A precizat că prin ordonanța procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Maxim Motînga din 01 martie 2017, a fost scos de sub urmărire penală, pe cauza penală nr. 2014928007, din motiv că în cazul dat fapta nu întrunește semnele constitutive ale componenței de infracțiune, cu clasarea procesului penal în cauza nr. 2014928007, în baza motivelor expuse în partea descriptivă a ordonanței.

A mai notat că prin ordonanța adjunctului interimar al procurorului șef al procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Valeriu Bodean din 17 martie 2017, a fost dispus anularea ordonanței privind scoaterea de sub urmărire penală a lui și clasarea cauzei penale nr. 2014928007, emisă la 01 martie 2017 de către procurorul pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Maxim Motînga, cu reluarea urmăririi penale.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău sediul Centru din 15 iunie 2017, a fost admisă plângerea avocatului Petru Răileanu în interesele lui, înaintată în baza art. 313 CPP, împotriva acțiunilor de urmărire penală și declarată nulă ordonanța procurorului adjunct-interimar al Procurorului șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Valeriu Bodean din 17 martie 2017.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 august 2017, recursul declarat de procurorul în Procuratura CCOCS, Roman Russu, fiind respins ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii Judecătorei Chișinău sediul Centru din 15 iunie 2017, prin care s-a admis plângerea avocatului Petru Răileanu.

A susținut că în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii, a suferit prejudiciu moral estimat în sumă de 100000 de lei. Acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești au cauzat un impact negativ enorm asupra personalității lui, rezultat suferind moral.

Totodată, a indicat reclamantul că este pensionar și acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii privind persecutarea penală a influențat negativ asupra reputației profesionale, întrucât în realitate nu a existat

nicio bănuială rezonabilă că a fost comisă infracțiunea pornită în privința lui, cu atât mai mult una gravă.

În drept, acțiunea și-a întemeiat-o în baza art. 10 alin. (3), 23 CPP, Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul său a sumei de 100000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale procuraturii.

Prin hotărârea din 17 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru a fost respinsă acțiunea depusă de Alexandru Mahalov ca fiind neîntemeiată.

La 25 martie 2020 și la 22 iunie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Alexandru Mahalov, reprezentat de avocatul Petru Răileanu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 27 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Alexandru Mahalov, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii.

A fost încasată din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiție al Republicii Moldova în beneficiul lui Alexandru Mahalov suma de 30000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 05 februarie 2021, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, deoarece a fost emisă cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară.

A susținut că, instanța de apel eronat și neîntemeiat a dispus modificarea hotărârii primei instanțe în condițiile în care prin prisma prevederilor art. 3 și 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, rezultă expres că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale și anume existența faptei ilicite, or nu orice acțiune a organelor de drept și a instanțelor judecătorești atrage răspunderea statului.

A menționat că este important și necesar să se constate ilegalitatea faptei.

Astfel, dacă se demonstrează că fapta este ilegală dreptul la despăgubire apare indiferent de faptul dacă este vinovată sau nu persoana.

A conchis că, instanța de apel a analizat arbitrar poziția participanților la proces și a evitat faptul că prevederile art. 6 și art. 3 din Legea nr. 1545 sunt indisolubile și nu pot fi aplicate separat.

La fel, a susținut că nu este de acord cu soluția instanței de apel în partea încasării în beneficiul intimatului a prejudiciului moral, deoarece prezenta acțiune nu întrunește toate condițiile de aplicabilitate a Legii nr. 1545.

A susținut că ținând cont de natura dreptului lezat, de durata desfășurării urmăririi penale, perioada de valabilitate a măsurii de reprimare, de statutul intimatului a considerat că soluția instanței de apel în partea ce ține de acordarea despăgubirii morale este neechitabilă suferințelor invocate că ar fi fost suportate.

Mai mult că emiterea în privința intimatului a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, deja reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral pretins că ar fi fost suportat.

La 17 martie 2021, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicitând admiterea cererii de recurs.

La 23 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Alexandru Mahalov, reprezentat de avocatul Petru Răileanu a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicitând respingerea recursului.

Examinând argumentele recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 433 lit. b) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 CPC.

Conform art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova urmează a fi considerat inadmisibil din motiv că este depus cu omiterea termenului de declarare.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 27 octombrie 2020 a fost expediată părților la data de 26 noiembrie 2020 la adresa electronică, inclusiv și a Ministerului Justiției al Republicii Moldova - secretariat@justice.gov.md, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele dosarului (f. d. 133).

Față de acest aspect, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice.

În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului, data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc.

Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului pe poșta electronică, extrasul menționat va cuprinde informații cu privire la aceste

inexactități, cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele care au stat la baza returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită sau ea nu poate primi e-mailuri.

La caz, însă, astfel de mențiuni de eroare tehnică, odată cu expedierea actului judecătoresc la adresa electronică a Ministerului Justiției al Republicii Moldova, lipsesc.

Așadar, acțiunile instanței de apel cu privire la expedierea deciziei din 27 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Alexandru Mahalov, reprezentat de avocatul Petru Răileanu, casată hotărârea din 17 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial, se încadrează pe deplin în rigorile prevăzute la art. 100 alin. (1) și 105 alin. (1¹) CPC.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) CPC, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Prin prisma normei enunțate și celor constatate mai sus, în speță se constată că termenul de declarare a recursului a început să curgă din data de 27 noiembrie 2020, ziua imediat următoare datei comunicării deciziei contestate, ca urmare ultima zi de depunere a cererii de recurs fiind 27 ianuarie 2021.

Cu toate acestea cererea de recurs împotriva deciziei instanței de apel a fost depusă la Curtea Supremă de Justiție de către recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova la data de 05 februarie 2021, prin urmare cu omiterea termenului de 2 luni, prevăzut la art. 434 alin. (1) CPC.

Ca consecință, termenul de 2 luni de declarare a recursului, care conform alin. (2) art. 434 CPC, este unul de decădere și nu poate fi restabilit, urma a fi respectat întocmai de către recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

La acest segment se va reitera că o astfel de soluție este compatibilă și cu respectarea standardelor inserate în Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată, chiar și cu o singură zi, a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanțele de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Ponomaryov contra Ucrainei din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de

introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recurentul a depus cererea de recurs cu omiterea evidentă a termenului de declarare a recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că în temeiul art. 433 lit. b) CPC, recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269 - 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. b), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic